

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 МЙОНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 229 (20. 796)

1990 йил 7 октябрь, якшанба

Баҳоси 3 тийин.

ҲОСИЛ—90

ПАХТАКОР ШАШТИНИ ҲЕЧ НАРСА ҚАЙТАРОЛМАЙДИ

АЗИЗ ДАЛА

МЕХНАТКАШЛАРИ!

● Ёгин-сочинли кунлар ҳам бошланди. Бу пахтакорларимиз учун тасодифий ҳол эмас. Улар ҳаммиша табиат инжиқлигига ўзарининг сабр ва бардошларини, ҳиммат ва тadbиркорликларини қарши қўйишган. Тажрибали деҳқонларимиз бундай вазиятда ҳеч қачон эсанкираб қолишмаган. Улар ҳар қандай шароитда ҳам режаларни бажарганлар.

● Жумҳуриятимиз «оқ олтин» хирмони 3,5 миллион тоннадан ошди. Бу аввало, Сизларнинг катта ғайратингиз самараси. Яна бир сабъ-ҳаракат қилсак, сўнгги доволар ҳам эгалланади.

● Ҳосилнинг қолган қисmini йиғиштириб олиш ҳар бир пахтакор, механик-ҳайдовчи ва чевар термичидан фидойилик талаб қилади.

● Пахта — йил бўйи қилган меҳнатингиз маҳсули. Фақат сифатли пахтагина юқори навларга қабул қилинади. Уларга яхши ҳақ тўланади. Бу ўзингизга аён. Демак, пахта — даромад манбаи. Унинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай, давлатга топширишнинг бутун чораларини кўрайлик!

● Дала меҳнаткашлари учун бугунги кунда зарур шарт-шароитларни яратиб бериш ҳар бир хўжалик мутасадди раҳбарларининг жонажон иши бўлмоғи керак. Ишбилармон хўжалик раҳбарлари аллақачон дала шийонларини олдиндан деҳқоннинг иккинчи уйига айлантириб қўйишган. Зеро, ёнгичарчилик кунларида шинам ва ҳар томонлама қўлай дала шийони пахтакорларнинг жонига оро киради.

● Пахтани қуришти-тозалаш қурилмаларини ҳамма жойда шай ҳолга келтирайлик. Бу етиштирилган ҳосилни тезроқ қабул пунктларига топшириш имкониятини беради.

ФАРҲОНА ВИЛОЯТИ. Ленинград районидан. Ҳамма жойда шай ҳолга келтирайлик. Бу етиштирилган ҳосилни тезроқ қабул пунктларига топшириш имкониятини беради.

етакчилик қилаётган бригада чеварлари ўрта-сида пешқадамликни кўлдан бермапти. У кунинга 150—180 килограммдан пахта термоқда. Суратда: У. Нажибидинова, У. Қўшвоқов олган сурат.

ПАХТАНИ ТЕЗ КУНЛАР ИЧИДА ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШ ОМИЛЛАРИ

● Жумҳуриятимиз далаларида деҳқонлар меҳнатининг энг долзарб палласи — пахта йиғим-терими даври давом этмоқда. Бу йилги терим аввалгига қараганда жуда юксак унум билан олиб борилаётган. Бунинг асосий сабабларидан бири — теримчиларга эътибор, уларнинг моддий манфаатдорлигини оширилганлигидир. Ҳозирги кунда жумҳуриятимизнинг аксарият хўжаликларидан қўл теримда иштирок этаётганларга терилган пахтанинг ҳар килограммига 25 тийиндан, машинада терилган пахтанинг эса 1 тоннаси учун 10—15 сўмдан ҳақ тўланмоқда.

● Шу кунгача пахтакорларимизнинг уйған хирмонлари 4 миллион тоннага яқинлашди. Жумҳуриятимизнинг жуда кўп хўжаликлари ўз олдларига қўйилган режаларини бажариш арасида турибдилар. Терилган пахта асосан I ва II навага топширилмақда. Далалардаги пахтанинг машина билан иккинчи терими ҳам қизғин бошланди.

● Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети мавқуд ҳосили тез кунлар ичида нест-нобуд қилмай йиғиб олиш ва теримчиларни рағбатлантириш мақсадида қолхоз ва совхозларга ўзининг 5 октябрдаги

бўйруғи билан қуйидагиларни тавсия қилди:

- машинада ердан йиғиштириб олинган пахта ва терилган кўсак учун (бир тонна пахта ҳисобиде) — 30 сўм;
- кўрак чувиш машинасида тозаланган ҳар бир тонна пахта учун тракторчиларга — 6 сўм;
- кўрак териш ва ерга тўкилган пахтани кўлда териб олиш, теримчиларга тоза пахтанинг ҳар бир килограмми учун, аввалгидек 25 тийиндан тўланади.

Теримда иштирок этувчиларга оширилган нархда иш ҳақи қолхоз ва совхозларнинг ўз иш ҳақи фондлари ва пахта харид нархларига берилган қўшимча ҳақ ҳисобига тўланади.

Терим даврининг охириги палласида териладиган пахтага оширилган нархда иш ҳақи тўлаш хўжалик учун зарар келтиради, деган фикр тўғрисида шубҳасиз. Лекин мутахассисларнинг ҳисоб-китоблари бу фикрнинг нотўғри эканлигини кўрсатмоқда.

Тошкент вилояти Бекбод районидан «КПСС» XXV съезди совхозига қилинган ҳисоблар IV навли пахта учун ҳам оширилган нархда

иш ҳақи тўлаш хўжалик учун ҳеч қандай зарар келтирмаслигини кўрсатмоқда.

Бу йилги об-ҳавонинг яхши келиши муносабати билан совхозда пландаги 1394 тонна ўрнига 700 тонна пахта IV навл билан давлатга топширилди мўлжалланмоқда. Шундан 210 тонна кўрак териш машиналари билан терилиб, ҳар тоннага 30 сўмдан ҳақ тўланса, иш ҳақи фонднинг 6,3 минг сўми сарфланади. Ерга тўкилган пахта ва кўсакни кўл кучи билан терилиб, уни тоза пахтага айлантирилган ҳосил бўлган 490 тоннасининг ҳар килограммига 25 тийиндан ҳақ тўланса, иш ҳақи фонднинг 122,5 минг сўми кетарди. Кўрак чувиш машиналарида ишлаган тракторчиларга пахтанинг ҳар бир тоннасига 6 сўмдан, тўрт ишчи 5 сўмдан ҳақ тўланса, иш ҳақи фонднинг 18,2 минг сўми сарфланади, жами харажат 147 минг сўми ташкил қилади. Ёки планда кўрсатилганига нисбатан 53,7 минг сўм қўшимча пул тўланади. Лекин бунда ҳам хўжалик ҳеч зарар кўрмайди.

700 тонна пахтани IV навага топширишдан келадиган даромад эса 259 минг сўми ташкил қилади. Харажатларни чиқариб ташлаганда хўжалик учун қолаётган даромад 112,0 минг сўми ташкил қилади. Шу даромаднинг бир қисми пахтани қуришти, юклаш, ташини ва бошқа ишларга сарфланганда ҳам хўжалик учун фойда қолиши кўриниб турибди.

Шундай қилиб, юқорида кўрсатилган усулда пахтанинг ерга тўкилган, кўсакни ёгин-сочинга қолдирмасдан териб олиш ва уларнинг нобуд бўлишига йўл қўйилмаса, хўжаликлар бундан сира зарар кўрмайди, аксинча у фойда олган бўлади.

ХАЛҚЛАР ДЎСТИЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛМҲОҶИ КЕНГАШИ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БАРЧА СОВИҚ ТАЛАБАЛАРА

МУРОЖААТНОМАСИ

ларидан 40 дан кўп киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлган. Ангачина киши маҳаллини Советлар, Ўзбекистон ССР ва СССР халқ депутатлари бўлди.

Азиз совиқ талабалар! Дастурхонимизнинг мўл-қўллиги кўп жиҳатдан сизларга, сизларнинг билимингизга, маҳоратингизга ва куч-ғайратингизга боғлиқ. Бутун мамлакатимиз сингари жумҳуриятимиз ҳам бозор иқтисодиётига ўтишга таъбирларлик кўраётган ҳозирги пайтда бу айниқса муҳимдир.

Жумҳуриятимизда инсон учун муносиб турмушнинг таъминлаш йўлида барча ишларни қилишимиз лозим. Бу борада сизлардан умидимиз катта ва сизларга ишонимиз, қадри совиқ талабалар. Сизлар бу олийжаноб ишга ўз ҳиссангизни қўйишингизга ишонамиз. Аҳолининг озиқ-овқат, саноати эса ҳам шундай билан таъминлаш кўп жиҳатдан сизларнинг билимдон мутахассис эканлигингизга, сизларнинг ҳалол меҳнатингизга боғлиқдир.

Ҳозирги вақтда ишлаб чиқариш билан илм-фаннинг узвий боғлиқлигини таъминлаш, деҳқончилик ва чорвачиликда жадал технологияларни, хўжалик юртишининг янги усулларини жорий этиш муҳимдир. Сизларнинг меҳнатингиз самардорлиги яна кўп жиҳатдан меҳнат, шартнома, технология иқтисоди мустақамлашиши билан ҳам белгиланади.

Турли миллат меҳнаткашлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, ҳамжиҳатликни ривожлантириш, қишлоқликларимизни руҳан қилиб, миллатлараро адолатни аниқ олидирётган экстремистларга, сарфсатобларга зарба бериш керак.

Қишлоқ хўжалигини фан-техника тараққиётини жалдлаштириш, меҳнатни ташкил этишнинг янги шакллари жорий этиш мутахассислар билимини фан ва илмга таърибларнинг энг янги ютуқлари билан мунтазам бойитиб боришни талаб этади. Илмгоҳ олимлари ана шу вазифани ҳал этишда сизларга зарур ёрдам бериш ҳақида таъбирларлик. Сизлар малакани ошириш кулётинда ўз билимингизни

бойитишингиз мумкин. Кулётин 18 иқтисод бўйича мутахассисларни қайта тайёрламоқда. Сизлар ҳам илмгоҳ ўқитувчилари ва талабалари билан ўз таърибларингизни ўртолқилишингиз мумкинлигига умид қилимаз.

Олий ўқув юртимизга кириш учун истеъдодли қишлоқ ёшларини ташлашда ҳам сизларнинг ёрдамингизга умид боғлаймиз.

Ҳозир етиштирилган мўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилини йиғиштириб олишнинг энг масъулиятли палласи бошланди. Биз бу йилнинг муваффақиятли тугаллашига ва сизлар бу ишга муносиб ҳисса қўйишингизга ишонамиз.

Қадри совиқ талабалар! Илмгоҳ кенгаши тантанали мажлисининг қатнашчилари сизларга астойдил самимий табрик йўлайдилар ва сизларга сизларнинг кўп миқдорда меҳнатингизда катта муваффақиятлар тилайдилар. Тақдирга дахлдор ҳозирги даврда сизлар мана шу барча ваифаларни яхши англайсизлар ва улар ҳал этилишини манфаатдор эканлигингизни намойён этасизлар, илмгоҳнинг кўп миқдорда қадармоқ эса, сизларнинг қадармоқ олий ўқув юртингиз юксак самарали илм-фан ва малака кадрлар тайёрлашнинг чинакам маркази бўлиб қолиши учун барча ишларни қилади, деб қатъий ишонч билдирамиз.

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашида

6 октябрь кунини Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши Раёсатининг мажлиси бўлди. 1990 йилги мева ва сабзавот маҳсулотларини йиғиштириб олиш, харид қилиш, етказиб бериш ва сақлаш билан боғлиқ ахвол кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Жумҳурият йиғинларини армияга қачириниш ва уларнинг ҳарбий хизмати ўташини тақомиллаштиришга оид тадбирлар тўғрисида»ги Фармони қандай бажарилаётгани муҳокама қилинди.

Жумҳуриятнинг бир қанча қарорлари қандай бажарилаётгани назорат тартиби таъкидлади ички ишлар вазирини, аҳолининг нажаси бўлди. Жиноятчиликнинг миқдори тобора кенгаймоқда ва иқтисодий тангликнинг асосий омилларидан бири бўлиб қолмоқда. Вазир саниқсиз ой ичиде жиноятчиликнинг умумий сони 13,1 фоиз, оғир жиноятлар сони эса 19,7 фоиз кўпайганлигига эътиборни қаратди.

Арманистон, Эстония, Литва, Латвияда, РСФСРнинг иқтисодий районида бўлиш ўқулар ва Волга-Вятка, Шимоли-Гарбий ҳамда Узоқ Шарқ вилоятларида жиноятчилик айниқса кўпайганини қайд этилди. Хўраков, Витебск, Чернигов, Нижний Новгород, Тверь, Львов, Иваново, Ашхобод ва

лаш билан боғлиқ ахвол кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Жумҳурият йиғинларини армияга қачириниш ва уларнинг ҳарбий хизмати ўташини тақомиллаштиришга оид тадбирлар тўғрисида»ги Фармони қандай бажарилаётгани муҳокама қилинди.

Жумҳуриятнинг бир қанча қарорлари қандай бажарилаётгани назорат тартиби

ЖИНОЯТЧИЛИККА ҚАРШИ БИРГАЛАШИБ КУРАШАЙЛИК

муҳофаза қилиш кучларининг тарқоқлашишига, жиноятчиликнинг кучайишига олиб келди.

Маҳаллий Советлар, деб таъкидланди мажлисда, қўлгина ҳолларда марказий ҳокимият ўтиш даврида бериб кўлган ҳуқуқдан оқилона фойдалана олмадилар. Янамадаги ахволни беқарорлаштиришга атайин ури-наётган кишилар бундан жуда яхши фойдаландилар. Қўнғилчиликнинг инсонпарварлаштириш ҳам му-лақо кутилган натижаларини бермади, бу эса пировардида жамиятга қарши бўлиб чиқди.

Мамлакатда жиноятчи-лик билан боғлиқ ахволнинг мушкуллашгани, деб

таъкидлади ички ишлар вазирини, аҳолининг нажаси бўлди. Жиноятчиликнинг миқдори тобора кенгаймоқда ва иқтисодий тангликнинг асосий омилларидан бири бўлиб қолмоқда. Вазир саниқсиз ой ичиде жиноятчиликнинг умумий сони 13,1 фоиз, оғир жиноятлар сони эса 19,7 фоиз кўпайганлигига эътиборни қаратди.

Арманистон, Эстония, Литва, Латвияда, РСФСРнинг иқтисодий районида бўлиш ўқулар ва Волга-Вятка, Шимоли-Гарбий ҳамда Узоқ Шарқ вилоятларида жиноятчилик айниқса кўпайганини қайд этилди. Хўраков, Витебск, Чернигов, Нижний Новгород, Тверь, Львов, Иваново, Ашхобод ва

ЖУМҲУРИЯТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ:

УНИ ТАЙЁРЛАШГА КИРИШИЛДИ

● Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессиясида жумҳурият янги Конституцияси лойиҳасини ишлаб чиқиш масаласи кун тартибига қўйилган эди. «Совет Ўзбекистони» мухбири ана шу Асосий қонун лойиҳасини тайёрлаш комис-сияси аъзоси, жумҳурият Конституция назорат комитети-нинг раиси Ш. 3. Уразевга мурожаат этиб, бу борадаги иш-лар ҳақида таъриб беришни сўради.

— Маълумки, кейинги вақтда мамлакатимизда, шу жумладан, Ўзбекистонимиз-да сиёсий ва иқтисодий жи-ҳатдан катта ўзгаришлар юз бермоқда. Демократия ва ошқоралик кучайди. Жум-ҳуриятнинг мустақиллигини кафолатловчи Декларация қабул қилинди. Инсон ҳа-қида, фуқароларнинг эрки ва ҳуқуқи ҳақида кўпроқ қайғурилмоқда... Ўзбекистон ССР Олий Советининг ик-кинчи сессиясида жумҳу-риятимизнинг янги Консти-туцияси лойиҳасини иш-лаб чиқиш ҳақида гап борганлигини ана шу йў-налишдаги ишларнинг ман-тикий давоми деб тушу-ниш керак. Сессияда ушбу комиссия раиси этиб Ўз-бекистон ССР Президенти, республика Компартияси Мар-казий Комитетининг бирин-чи котиби Исроил Абду-ганиевич Қаримов сайлан-ди. Комиссия таркибига кўзга кўринган давлат ва жамоат арбоблари, Ўзбекистон ССР халқ депутатлари, халқ хў-жалигининг турли соҳалари мутахассислари, олимлар, шу жумладан, ҳуқуқшунос оли-млар ҳам киритилган. Консти-туция лойиҳасини тайёрлов-чи ишчи гуруҳи тузилмоқда.

улият юклайди. Қисқа му-датда мамлакатимиз, шу жумладан, жумҳуриятимиз Асосий қонунга киритилган туза-тишларнинг эса сон-са-ноғи йўқ. Иттифоқ ва жум-ҳурият Олий Советлари-нинг сессияси йўқки, уларда унинг айрим банд-лари ўзгаририлиб қай-та ишланмаган бўлсин. Кўпгина ривожланган мам-лакатларда бошқача манза-ри кўрамыз. Америка Қўш-ма Штатларининг Консти-туцияси икки юз йилдирки, амал қилиб турибди. Бу ора-да унга бор-йўғи 26 та туза-тиш киритилган. Аввало я-нги Конституция ихчам, лўн-да, мантиқий бўлиши керак. Чунки у Асосий қонун. Шу бондан у оддий қонунлар-нинг ваколатини зиммаси-га олмаслиги, бўлса-бўлма-са ҳамма нарсани ўзида акс эттириши шарт эмас. Кон-ституция давлат ва фуқаролар ҳаётини фаоллаштириш асосий принципларини мустаҳкамлаб бериши, жумҳуриятимиз-нинг барча қонунчилиги ун-га таянган ҳолда ривожла-ниши лозим. Етарли асо-сларга эга бўлмай туриб унинг бандларини ўзгаришавериш тўғри эмас.

— Сиз янги Консти-туция қандай тасаввур эта-сиз ва унда қайси масала-лар алоҳида ўрин тутиши лозим деб ҳисоблайсиз?

— Аввало, Конституция-га кириш сўзи ёзилиб, унда

хўжжати ишлаб чиқишда асос қилиб олинган муҳим принциплар кўрсатиб ўти-лиши мумкин эди. Бу прин-ципларнинг нима эканлиги маълум. У, аввало, умумин-соний қадриятлар, халқ ман-фаатлари ва қизиқишлари, эр-кинлик ва демократик ғоялар, инсонпарварлик ва адолат-лик каби масалалардир. Шубҳасиз, Конституциянинг ҳар бир моддаси, банди му-ҳим бўлиб, уни биринчи да-ражадаги иккинчи даража-ли деб ажратиш жоиз эмас. Уни тайёрлашда бугунги куннинг руҳи, талаби ман-жуд шарт-шароитдан келиб чиқиб керак. Шундай экан, қонуннинг дастлабки бобла-ри жумҳуриятнинг муста-қиллиги, жумҳурият фуқа-роларининг эркинлиги ва ҳақ-ҳуқуқи масалаларига бағишланса тўғри бўларди. Жумҳуриятимизнинг СССР таркибидagi эркинлиги ва мустақиллиги таъкидлаб ўти-лиши тўғри бўлади. Албатта, инсон ҳуқуқи таърифи қо-нуннинг дастлабки бандла-ридан бири бўлади деб ўй-лайман. Инсон ҳақ-ҳуқуқ-лари ҳақидаги халқаро ҳуж-жатлар инобатга олинган ҳолда фуқароларнинг кон-ституцион ҳуқуқ ва эркин-ликлари мустаҳкамлаб бери-лиши лозим бўлади.

Айни пайтда қонун чиқар-увчи органлар қандай таш-кил этилиши, қонун чиқар-увчи ҳокимият, Президент-лик ҳокимияти, ҳокимият органларининг тузилиши, ҳуқуқ ва манжбуриятлари каби қатор муҳим масала-лар борки, уларга Асосий қонун-да алоҳида боб ва бўлимлар бағишланади, деб ўйлайман.

«ОБУНА—91»

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

Муштариёлар билан мулоқот

● Урганч шаҳридаги пиллакашлик фабрикаси Хоразм-даги кенжа, энг илғор корхоналардан бири. Бу ерда бир мингта ақин ишчи ишлайди. Режалари ой сайин изчил амалга ошиб келяпти. Бир йилда икки миллион 800 минг сўм фойда олаётди. Шу сабабли жамоанинг қўли узатил-ган жойга етади. Дастгоҳлар ёнида бўлган қисқа-қисқа суҳбатларда бир зумгина қўли ишдан бўшаган ишчи ва хизматчилар, инженер-техник ходимлар қатнашдилар.

П. САФАРОВ, фабрика директори: — Корхонамизда «Совет Ўзбекистони» рўзномасининг домий ўқувчи-лари кўп. Ўтган йили унга 320 киши обуна бўлган эди. Обуначилар сони бу йил яна кўпаяпти. Ёнида газетан-гиз ҳақида баъзи тақлифла-римини айтди. Бозор иқтисо-диёти, ишлаб чиқариш сама-радорлигини ошириш, тех-ника янгиликлари, ҳуқуқ-тартибот мавзуларидаги ма-қолаларни кўпроқ ўқисак деймиз. Афсуски газетда шу ҳақда жуда оз мақола-лар берилляпти.

Г. АЗИЗОВА, иқтисодчи: — Ҳа, бозор иқтисодиётига ўтишга таъйирлик қўрилаётган ҳозирги пайтда иқтисодий мавзудаги мақолаларнинг «бозори қаққон» бўлиб қол-ганлигини журналистлар унутиб қўйишмасин...

Н. ШАХМУТДИНОВА, техника бўлими ходими: — Мен жумҳуриятда чиқадиган рўзномаларни, тўғриро-ғи ана шу газеталарни тай-ёрлаётган журналистларни оғина таниқ қилишмоқчиман. Ҳаммагизда бир хил касал-лик бор. Воқеаларни тез илғаб ололмайсизлар, марказий газеталарда босилиб, ра-дио ва телеэкранларда ха-бар бериб бўлингандан кей-нингина кўзингиз очилади.

Фаргона, ўш воқеалари ҳам баъзан бўзиб, баъзан кечик-тириб берилади. Ахир халқ ҳақиқатини билишнинг жуда-жуда истидқи ҳақ. Отин бун-доқ қичабор қайдагиларда. Яна бир истамин, халқларни бир-бирига яқинлаштирадиган мақолалар керак ҳозир.

Р. МАТКАРИМОВА: кор-хона халқ назорати группа-си раиси: — Ҳозир савдо базаларида турли хил мол-лар ҳаддан зиёд тегишли кетган. Аммо савдога чиқарилмапти? Нема? Ё бозор иқтисодиётига ўтиладиган кунни пайлашмимиз? Халқ-ни қийнаб қўйиш қимга ке-рак бўлиб қолди? Раҳбар-лар қаёққа қарамапти? Журналистлар нега бонг урмайдилар? Область, шаҳар партия комитетлари ва иж-рокомларидаги ошхоналар-га кириш, етмиш тийинга маза қилиб, тўйиб овқатла-ниб чиқасиз. Ишчи ошхона-ларида-чи? Овқатида маза-матра йўқ, бунинг устига қиммат. Ҳаётда шу сингари фелъетонбон мисоллар, во-қеалар ҳаддан зиёд кўпайиб кетган бир пайтда газетачи-лар нега жим юришибди?

Қ. НУРМЕТОВ, ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи: — Рўзномада «Одобнома», «Ме-рос» руқунларини очиб я-ши иш қилинди. Аммо шу

мавзулар мундарижасини янада кенгайтириш лозим. Назаримда газетачилар ҳаёт-дан узиллиб қолаётганга ўх-шайдилар. Мақолаларни ўқиб шундай ҳулосага кела-сан, киши. Ҳозиргина Гул-чеҳрадон айтанидек, одам-ларнинг орасида кўпроқ юриш керак.

Урганч пиллакашлик фабрикаси, маъмурияти, ишлаб чиқариш жамоаси кенгаши, партия ва сабабо уюшмаси ташкилотлари-нинг қўшма йиғилиши кор-хона имкониятларини чама-лаб кўриб, ишлаб чиқариш илгөрларини тақдирлаш, кам маош оладиган ишчи-лар ва пенсионерларга ёр-дам тариқасида «Совет Ўз-бекистони» ва бошқа рўз-номаларга имтиёзли обуна учун 1000 сўм ажратишга қарор қилди.

В. И. Ленин номи Урганч тикувчилик фабрикаси пар-тия комитети рўзнома ва ойнамадаги обуна ишнини ўз қўлига олди. Унинг коти-би Д. Жуманиезова комму-нист ва фаоллар билан суҳ-батлашиб чиқди. У ҳар кун-ги ишнини обуна қандай бо-раётганини сурштиришдан, шу ҳақдаги суҳбатлардан бошлайди.

Д. ЖУМАНИЕЗОВА: — Ўтган йили 100 дан кўпроқ киши «Совет Ўзбекистони» га обуна бўлган эди. Корхо-на раҳбарияти билан масла-хатлашиб, аҳолидан қўлай чиқиб учун обуначиларнинг 50 фоиз қисмини имтиёзли обуна қилишга келишиб олди. Улар асосан корхона-га кўп йиллик меҳнати синг-ган, маоши озлар ва илгор- (Давоми иккинчи бетда).

да қўриб чиқилди. Жумҳурият Вазирлар Кенгаши Раёсатининг маж-лисида Ўзбекистон ССР Пре-зиденти И. А. Каримов иш-тирок этди.

(Мажлис тўғрисидаги ба-тафсил ҳисобот эълон қили-нади).

(ЎЗТАГ).

бошқа баъзи ерларда жиноят-чилик кескин кўпайди. Қўнғилчиликнинг фикрича, жиноятчиликка қарши ку-рашни йўлга қўйишда ягона жабҳа, ягона ёндашув зарур, марказ билан жумҳурият-ларининг ўзаро муносабат-ларидаги ҳуқуқларни аниқ тартибга келтириш, жиноят-чиликка қарши кураш умум-ийтифоқ дастурини қабул қилиш лозим.

Ҳуқуқни муҳофаза қи-лиш идораларини техника билан қайта таъминлаш, уларнинг ходимлари таъйёр-гарчилиги тақомиллаштириш ниҳоятда зарурлиги ана йи-тишди. Шундай мисоллар ҳам келтирилди. Нью-Йорк шаҳрида бир полициячи 150 кишига, Парижда 180 киши-га «хизмат қилади». Ленин-град эса бир миллионер-га 1500 киши, вилоятда 2500 киши тўғри келади. Постла-римизнинг зарур нарсалар билан таъминланиши, шай турмушини ҳам таққослаб бўл-майди.

К. МУСАЕВ.

Я К Ш А Н Ъ А С А Х И Ф А С И

Мозийдан дарак

ОКЕАН ОШГАН ДЕВОН

КАНАДА ШАРҚШУНОСНИНГ ТАДҚИҚОТИ

Буюк шоир Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақидаги кўпгина мамлакатларда катта қизиқиш билан ўрганилмоқда. Навоий ҳақидаги асарлар турли тилларда чоп этилган сабабли бизга ҳаммаси маълум эмас. Бобокалон шоирнинг мероси фақат Шарқда эмас, Фарб мамлакатларида ва ҳатто Америка қитъаси мамлакатларида ҳам олимларнинг эътиборини жалб этмоқда. Канаданинг таниқли шарқшунос олими, Торонто дорилфунинг профессорси Элизар Бирнбаумнинг «Ўзбек адабиёти ва усмонли турклар: XVI аср бошларида усмонли турк ёзувида кўчирилган Алишер Навоий девони» номли тадқиқоти қизиқарли маълумотларга тўлиғи билан катта аҳамиятга эгадир. Рисола саккиз бобдан иборат бўлиб, унда кўнра ўзбек адабиёти намоёндаларининг, хусусан Алишер Навоий асарларининг турли асрларда усмонли турклар томонидан севиб қўйилгани ва олимларнинг бу ҳақда илмий тадқиқотлар олиб борагани ҳақида фикр юритилган.

Элизар Бирнбаум 1973 йилда Яқин Шарқ ва Урта Осиёга сафар қилади ва қисқа вақт Эрондаги Табриз шаҳрида бўлади. Шу шаҳардаги «Кутубхона миллияда»ги сақланган китоблар рўйхатида Алишер Навоий девонининг бир нусхаси кўзи тушади. Навоийнинг бу девони айнаван усмонли турк ёзувида кўчирилган бўлиб, унда унли ҳарфларнинг «ҳаракати» белгилари тўла кўрсатилган. Девонда «...Навоий тили унчалик ўзгаририлмаган бўлса ҳам, одатдагидек эски ўзбек услубида эмаслиги сезиларли» эди.

Э. Бирнбаум эътибори, бу кўпмаза нусхаси олимлар дунёсига номалум ва ҳозирги Эронда туркий тиллари ва адабиётга етарли даражада қизиқиш йўқлиги тўғрисида девон бир неча йиллар аввал кутубхонадаги китоблар рўйхатида кiritилмаган қолган. Шу сабабли олим Навоийнинг бу девони кўпмаза мавжудлигини илм аҳлига билдириш ва ундаги қизиқарли аломатларни баён этишни мақсад қилиб қўяди. Мазкур кўпма-

занинг тарихий тақдирини мукаммал ўрганишдан аввал усмонли турклар ва Урта Осиё туркий тиллари ҳақида адабиётлари ўртиндаги баъзи алоқалар қисқача шарҳланади. Э. Бирнбаум эътибори, XV асрда усмонли туркларнинг «...Урта Осиёлик қариндошларининг нодир маданий меросига қизиқиш ривожланган эди...». Навоийнинг асарлари у қирқ ёшга киришадан аввал Истамбулда маълумлига бўлмай, балки у ерда кенг тарқалган.

Олим бу ҳақда турли ҳужжатлар ва маълумотларга мурожаат этади. Жумладан, 1538 йилда усмонли турк шоирларига бағишланган биринчи «Хашт-Бешхшт» таъриқасини ёзган Саҳий Бек ўз асарининг кириш қисмида айтишича, унинг услуби Жомийнинг «Баҳористон» ва Алишер Навоийнинг «Мақолисун нафоси»га асосланган. 1546 йилда «Тазкира шарҳ» асарини ёзиб тугатган Латифий ҳам ана шу икки шоирнинг асарлари олдига қарадор эканлигини таъкидлайди. Саҳий ва Латифий ўша даврда машҳур турк маърифатпарвари бўлган Беҳиштий турк ҳоқони султон Баъзид II адолатсизлигиндан қочи, Хусейн Байқаро салтанатига ўтганлиги, у ерда Жомий ва Навоий билан дўстона муносабатда бўлганлиги ҳақида маълумотларни ёзиб қолдирганлар. Уша давр шоири Баширийнинг эътибори, Навоийнинг девони султон Баъзид II ҳукмронлиги даврида усмонли турк ҳоқонлигига келтирилган. Ошиқ Челебийнинг (вафоти 1572 йил) «Мешоъ-ируш-шуара» таъриқасида фақат усмонли турк шоирларининг умрномаси (таржimai ҳоли) берилмай, балки улар қаторида Алишер Навоийнинг номи ҳам зикр этилган.

Алишер Навоий султон Баъзид II га ўзининг ўттиз учта ғазалини юборган. Баъзид II эса таъкид усмонли турк шоири Аҳмадпашога (вафоти 1496—1497) Навоийнинг бу ғазалларига назирлар (муҳаммаслар) бағишлашни буюрган. Навоийнинг бу ғазаллари таъмирида Аҳмадпаш-

шонинг шеър ёзиш услуби таниб бўлмайдиган даражада ўзгарди. Ошиқ Челебий эътибори, Навоийнинг асарлари усмонли турк шоирларига ўша даврдан аввал ҳам маълум бўлган ва бу асарлар ўзидан олдин ўтган адибларнинг асарларидан анча юқори турган.

Кўпгина Осиё мамлакатлари кутубхоналарида эски ўзбек тилидаги асарларнинг кўпмазалари сақланади. Бироқ уларнинг кўпчилиги рўйхатга қайд этилмаган. Баъзан улар форс ва араб китоблари рўйхатида берилган бўлиб, изоҳлар жуда қисқа ва аниқ эмас. Жумладан, кўпгина Эрон кутубхоналаридаги асосан озор, эски ўзбек, усмонли турк кўпмазалари тартибсиз ҳолатда ётибди. Уларни мунтазам ўрганиш қизиқарли янгиликларни келтириб чиқариши мумкин, — деб кўрсатади олим.

Э. Бирнбаум 1973 йилнинг июль ойида Табриздаги мақаллий кутубхонада Навоий девонининг учта кўпмазасини топди. Улардан бири 1507—1508 йилларда кўчирилган бўлиб, Тарбиёт кутубхоналарида сақланади. Кўпмазанинг бошқа икки нусхаси «Кутубхона миллияда» бўлиб, улардан бирида кўчирилган йил кўрсатилган эмас. Бошқа бир нусхасининг матни чиройли рангдор сарлавҳа билан бошланади. Бу кўпмаза таниқли Эрон таъриқаси марҳум Муҳаммад Наҳавоний кутубхонага 1956 йилда топширган. Бу девон муқовага эга эмас, лекин «Навоий девони» деган сарлавҳа билан бошланади. Саҳифаларининг ўртасида зарҳал битилган шамса (медальон) бор ва ўзига хос шарқий услубдаги безакка эга.

Э. Бирнбаум ўзбек касбдошларига Навоий девонининг кўпмаза нусхасини чуқурроқ ўрганишни таклиф этади. Канадалик шарқшунос асарининг хотимасида усмонли турк ва кўнра ўзбек адабиёт, тилшунослиги ва маданий алоқалари масалаларини ҳал қилмоқ учун ҳали кўп илмий-тадқиқотлар талаб қилинишини айтиди. Олим ўз асарини яратишда машҳур ўзбек навоийшуноси Ҳамид Сулаймоннинг тадқиқотларига, Шўро Иттифоқи ва Туркияда чоп этилган бошқа кўпгина китобларга мурожаат этган.

Абдухўзур АБДУАЗИЗОВ,
филология фанлари доктори.

Китоб—офтоб

ҲОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

Қўнра шаҳридаги китоб савдоси идорасида китоб савдоси амалга оширилмоқда. Ўтган йили коллектив жумҳурият Матбуот давлат қўмитаси ҳамда тармоқ қасаба уюшмалари марказий қўмитасининг кўмаки билан кўнра шаҳрида китоб савдоси кўрсаткичи 2,5 миллион сўмга етказилди. Шаҳарда жон бошга китоб харид қилиш 12 сўмдан 16 сўмга етди.

Зиёкорлар бозор иқтисодиётига ўтиш арасида китоб савдосини ташкил этиш, кенгайтириш йўлида излашмоқда. Иттифоқ ва жа-

ҳон миқёсидаги ўзаро алоқалар мустаҳкамланмоқда. Бу соҳада анчагина иш қилинди. Идора мудир Ш. Мамарасупов Корея Халқ

Демократик Республикасига бориб келди.

— Вилотимизда корея миллатига мансуб кишилар кўп, — дейди у. — Уларнинг ҳам эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда иш юритилмоқда. Корея наشريётлари русча—кореяча луғатлар, корея тилида чоп этилган ҳалқ эртаклари, ҳар хил календарларга буюртма бердик. Яқинда кореялик меҳмонлар шаҳримизга келишди.

А. ИБДИНОВ.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

САВОЛ: Отаимиз вафотидан кейин унинг номидида автотрашша ва уй қолди. Бизлар марҳумнинг икки ўғли ва бир қизин ворислик ҳуқуқидан қандай йўл билан фойдаланишимиз мумкин?

С. СОБИРОВ,
Кўнра шаҳри.

ЖАВОБ: Ўзбекистон ССР гражданилик кодексининг 579-моддасида таъкидлангани, қонун бўйича ворислик биринчи навбатда марҳумнинг фарзандларига берилади. Бунга, албатта, марҳумнинг ўлимидан кейин туғилган фарзанд ҳам даъвогар бўлиши мумкин. Марҳумнинг васиятномаси ҳужжат сифатида ёзилган ҳолда расмийлаштирилган, яъни имзоланган ва нотариал қонтура томонидан таъкидланган бўлиши лозим.

Шу кодекснинг 599-моддасида меросхўрлар 6 ой мобайнида қўзда тутилган мулкни олишти ёки идора қилишга ҳақлиқдирлар, дейилган. Шаҳар нотариал қонтура меросни қабул қилганлиги ёки мерос ҳуқуқи ҳақида гувоҳнома маълум аризага мувофиқ расмийлаштирилади.

ШИФОБАХШ УСМИЛЛИКАР

БЎЙМОДОРОН

Бўймордон кўп йиллик, бўйи 20-80 сантиметрга етган усмиллик. Илдироси шоҳланган бўлиб, ер ости нодда ҳосил қилади. Бу ноддан илдири олдн барлар ва поллар ўсиб чиқади. Полси бир неча, тик ўсувчи, юқори қисми шоҳланган бўлиб, улар қалқонсимон гул тўпланлари билан таомланади. Барги оддий, икки марта патсимон акраланган бўлиб, пояда бандиш кетма-кет ўрнашган. Гуллари саватчага тўпланган. Саватчалар ўз навбатида қалқонсимон тўпгулли ташкил этади.

Бу гиёҳ ўзига хос хушбўй ҳидга эга. Қир, боғлар, йўл ёқалари, тоғ ёнбағирларида ўсади.

Усмиллик таркибида каротин, К ва С витаминлари, ахилени алколоиди, эфир мойи, холин, аспарагин, смолла, фитостерол, ҳаммазулун, ошловчи каби мураккаб моддалар сақ-

лайди. Шунинг учун бўлса қон, у турли хасталикларда: қон аралаш ич кетганда, бош қайдашда, ўпка сил, меъданич касалликларда, қон оқилларда, баъзида яхши наф келтиради. Шунингдек, унинг гули поросида асабга қориб ёйилса, гижжакни туширади. Халқ табибатида усмилликдан тайёрланган давланами қайнатма тиш огринини қолдиришда ишлатилади. Хўш, давланами қандай тайёрлашга бир стакан қайнатма турган суз қуйилган усмилликнинг ер усти қисмидан бир ош қошиқ солиб, 1 соат мобайнида давланади. Сўнгра докда сузлади. Тайёр бўлган давланамида кунинг 3 марта тасомдан олдин бир ош қошиқдан истеъмол қилинади.

М. МИРЗАШЕРИПОВ,
доршунос.

УТМИШ САДОСИ

ТОШҚИН

Унинг ноябрда кеч билан Орол деңизининг суви бирдан кўтарилиб, Аралск қишлоқ суви остида қолди. Қишлоқ ҳудуди уруш ҳолатида, деб эълон қилинди.

Фалокат қандай бошланди? Унинг ноябрда кўнра суви қишлоқ қор ёқин, эрта билан қаттиқ шамол, кеч билан тўполон яна қуяган, шамолнинг тезлиги сурати секундига 40 метр самосини олдирган даражада бўлган.

Деңизга бўлган бир неча кема шамол билан қирғоққа иттиб ташланган. Телеграф симлари узилди, темир йўл зарарланган, сувини кўтарилиши ва қалайишнинг ўлчаб турадиган асбоб оқиб кетган. Ҳабар беришга мумкин бўлмаган, чунки ўтти кетган қирғон (шамол жараёни) оқисидан алоқа бўзилган, марказдан радиохабар олинмади.

Аралскда суви икки саржинга қўтарилиб, Халқ фалокат билан қурашмишга, темир йўлни сақлаб қолмишга ҳаракат қилишдан ҳам натижа чиқмади.

Зарар қўрганларга ёрдам бериш учун дохиллик [иқис] ишлар қўмитасининг тақдир билан музофот қирғонини ёнган ёрдам қўмитаси ташкил қилинди. Қўмитасига вақил ҳам раис қилиб ўртоқ Вақил белгиланди. Қўмитасига кечаси Орол деңизини қишлоғида фалокат оқибатларини ўрганди.

Туркистон Марказий Иқтисоди Қўмитасида шу бугун зарарланганларга ёрдам учун пул белгилаш масаласи қўрилмоқда.

«Туркистон» газетаси, 24 ноябрь, 1924 йил.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ
тайёрлаган.

ОБ-ҲАВО...

Янги ҳафтанинг биринчи ярмида ҳавонинг илқ ва қуруқ ўтиши кутулади. Кечалари 7-12, кундузлари 20-27, Жанубда 30 даражага иссиқ бўлади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса ҳавонинг авзойи бўзилади, Бироз ёғим ёғиши, ҳароратнинг пасайиши кутулади. Шомоний ноҳияларда кечалари 0-3 даража атрофида совуқ, кундузлари 12-17 даражага иссиқ бўлади. Шунга қарамай, ўртача ҳарорат меъёрида бўлиши кутулимоқда.

...САЛОМАТЛИК

Семашко номидаги тиббий даволаш, тиббий тикланиш институти мутахассисларнинг фикрича, ҳаво ўзгарган кунлар ўта сезгир кишиларга ноҳус тасир кўрсатади. Жумладан, юракнинг ўшиши, қон томирларининг торайиши, бўғинларнинг огрини, нафас йўллари хасталанган кишиларнинг бироз қийналиши кутулилади. Қон босимида мойил кишилар бироз қийналади. Бундай

ҳолатларни олдини олиш учун даволаш шифокорлар билан баъсалах иш тутиш, оғрик қолдирувчи ҳамда тинчлантирувчи дори-дармонлардан фойдаланиш тавсия этилади. Шароитга мослашши ва танани чиниктириш ҳар қандай об-ҳавода барқарор бўлиб юришга имкон бериши мумкин.

Муҳаррир
Р. РАХМОНОВ.

Хотира

Мен йўлдош ота Охунбобо- ва билан етти йил ишлаш шарафига муқаррар бўлганми. Халқ орасидан еттиб чик- кам, гоғтада оддий, камтар, сезгир, халқчи йўлдош отанинг чинакам инсонга, оқсоқолга хос фазилатлари, сира ёдидан қиймайдн. Энг аввало, у киши ҳаёт тиниб-тиничмас эдилар. Домо ўзларига ҳам, ўзгаларга ҳам иш топиб юрадилар. Бунинг учун жумҳурият бўйлаб кўп юрадилар, борманган шаҳарлар, билмаган қишлоқлари йўқ эди, десам мувофиқ бўлмас. Одамлар билан гаплашганда уларнинг орзу-истакларини дерқол пайқаб олар, уларга йўл-йўриқ, қимматли маслаҳатлар бериб эдилар.

Улар кишиларимон, етук деҳқон бўлганларидан уму- ман зиротчилигини, шу жумладан пахтачиликни ривожлантириш билан кўп шуғулланардилар. Республикада қад кўтарган жуда кўп халқ қурилишларига ҳам йўлдош ота бош-қош бўлиб турганлигини кекса авлод яхши билади.

ОДДИЙЛИК

— Киши яхши билган соҳаси билан кўпроқ машғул бўлган соҳа, — деб уқтирдилар. — Ўзига ҳам, соҳага ҳам фойдали.

Йўлдош ота Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биринчи Ракис сифатида, қанчалик масъулиятли, юқори лавозимни эгаллашганлар, идора ходимлари билан доимо тенг, дўстона суҳбатлашар, оталарча раҳмюрлик қилар, жумҳуриятнинг истиқболлари, ҳал этилиши зарур бўлган масалалар йўлда ҳамма-микни ишга солар эдилар.

Суҳбатларида ҳамма вақт софдил, холис бўлиши, мас- лахат бериш, халқ бахт-сабада- ти учун фидокорона меҳнат қилишга даъват этар эдилар. Йўлдош отанинг ўзи худди ана шундай барқамол инсон- нинг намунаси эди.

Айниқса, Қўнрада болалар уйда тарбияланган, ота-она меҳридан, тарбиясидан бебаҳра ўсган мен каби оддий бир

ходимга у кишининг ҳар бир сузлари, юриш-туришлари олий мактаб эди. Олам ўша вақтда Ўзбекистон Марказий Иқтисоди Комитетининг аъзоси эди. 1933 йилда яхшуд тўзэм мактабининг тугатиб, ўқиниш давом эттиришга юрган пай- тинда оламнинг давлати билан йўлдош отага йўлликани эсимда. Йўлдош ота мени бағрига босиб, Олий Кенгашга дастворликка олди. Кейинча- лик шикоят ва авф этиш қо- лиссиясининг масъул ижро- чиси бўлиб ишладим. Сўнгра Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳузуридаги КОМЧАНК (қисман амниция бериш комиссияси) масъул қотиби бўлиб ишлатдим. Отам маслаҳатлари билан жамоат ишларида қатнашдим, комсомол комитетини бош- кардим. 1939 йилда партия сафига ўтдим.

Оқсоқолнинг ўғилларига амал қилиб ҳаётда кам бўл- ганми йўқ.

ЕҒУБ МОРДУХАЕВ,
республикада хизмат қў- ратган юрист, пенсияер.

Айтишадик, йиғлаб дунёга келган бола яшовчан бўлар- миш. Балки у ўз овози билан ёруғ дунёга келгани, биз би- лан ҳамнафаслиги ҳақида жар қолётгандир. Сураткаш жүрзово мана бу эгизларда келажак авлодлар тинсолойи- нилган бўлса, ажабмас. Ҳа, йиғлайвер, борлигинг намоён этавер, болакай! Сен кўз оч- ган ўлка қўшлн, меҳридарё-

лар, саховатпешалар, оқибат- ли одамлар маскани. Келажак- гимиз, ўзлгимиз ҳақида те- ран фикрлаб, ишга кириши- лаётган паллада таваллуд топганларнинг эзгу истикболн хайрили бўлажак. Кексалнк гаштидан баҳраманд дониш- манд отахонларимиз ҳам шун- дай ният қилмоқда.

В. МОЛГАЧЕВ,
Г. ГРАФКИН олган суратлар.

Кулайлик

ҚАРШИ «ДАРВОЗАСИ»

Қарши шаҳрида ўзига хос меъморчилик кўрнини- шиданги бинолар қад ростламодо. Икки йил даво- мида қурилиб фойдаланишга топширилган темир йўл вокзали биноси ҳам шаҳар кўрнига кўрк бўлиб қўшилди.

Қаршиликлар вокзал би- носини «Қарши дарвозаси» деб таърифлашмоқда. Бино лойиҳасини «Қаршиарх- проект» кооперативининг директори Л. Моисеев тай- ёрлаган. Бунёдкорлик иш- ларини 13-қурилиш трести- га қарашли Б. Юсупов бош- лиқ «Тафаккур» ва В. Зиё- дов бошлиқ «Хизматкор» кооперативи бинокорлари амалга оширдилар. Қури- лишга 2 миллион 250 минг сўм, жиҳозлаш ишларига

301 минг сўм сарфланди. Бинода тўртта қутиш зали, қарийб 30 ўринли меҳмонхона, оналар ва бо- лалар хонаси, иккинчи қа- батда эса емакхона ва дам олишга мослаштирилган ку- лайликлар мавжуд. Энди йўловчилар автомат табло- лар билан фойдаланиб, турли маршрутларни билиб олиш имкониятига эга бўлишди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мух- бири.

Йиллар ва одамлар

САИД ОТАНИНГ «ТУАПОРИ»

Саид ота билан тасодифан учрашдик. Урганч шаҳрининг марказига қиравришда рупармаздан қадимий, лекин диққатни жалб этувчи машина чи- қиб қолди. Уни кекса ҳайдовчи бошқарар, ёнида эса кампири ўтирганини эътиборга лойиқ эди.

Танишдик. Нариманов кўчасида яшовчи Саид Мах- мудовнинг ҳаёти турли во- қеаларга бой экани маълум бўлди. Ота 76 баҳорни қар- шилабди. Қирқ йил тран- спорт соҳасида ишлаган, урушда қатнашган, Москва- дан Ленинградга жанг қилган. Урушда ҳам маши- на ҳайдаган.

— Урушдан кейин ҳам автотрестда ишладим, дейди Саид ота. — Ўтган йиллар мобайнида йўл қон- дасини бузганлиги ҳақида бирор марта оғохлантириш

олмаганман, ишга бормай қолмаганман. Отахон «туалпорини» 1958 йили хивалик дўстидан минг сўмга олган эди. Хозирги пайтда қандайдоз сўм ту- ради. Айни пайтда машина бебаҳо ҳисобланади. Отахо- нинг огрининг енгил қилаёт- ган «ГАЗ—А» машина 1929 йил 5 май кунн Моло- тов номили заводда ишлаб чиқарилган.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мух- бири.

Қизик гаплар...

Жаҳон миқёсида бир онадан 69 фарзанд туғилган қайд этилган. Россияда эса Шуя қишлоғида яшовчи аёл- нинг 16 марта эгизак, 7 мар- та учтадан, 4 марта тўрттадан бола кўрганлиги маълум. Бу- гунги кунда Чилида яшовчи

Леонтина Альбина 1981 йил- га 55 та фарзанд кўрганли маълум. Кўп хотинли ва улардан тўрқалган авлодларни ҳисоб- лаш амри маҳол. Шунга қара- май 1803 йили Морокко им- ператори Мулла Исмоилининг

525 ўғил, 342 қизга бош бўл- ганлигини қайд қилган. 1721 йили унинг 700-ўғли дунёга келган. Швейцарияда яшовчи бир онада йилн турлича бўлса ҳам оининг аниқ бир кунда бола туғилгани аниқланган. Чунотчи, Ребекка 1980 йилининг

8 июнида туғилган бўлса, унинг онаси 1946 йилининг шу кунда таваллуд топган. Буяиси эса 1913 йилининг 8 июнида туғил- ган экан. Катта бўяиси бўлса, 1883 йилининг 8 июнида дунёга келган. Мутахассисларнинг фик- рича, бундай мослик 48 ми-

лион кишидан биттасига тўғ- ри келар экан. Дунёда йилн бошқа, ойи бошқа-ку, кунн бир туғил- лар ҳам бўларкан. Жумладан, оирустлик А. Казаконанинг иккидаси шундай бўлган. Ойла бошлани 1914 йилининг 20 мар-

тида, отаси 1883 йилининг 20 февралда, синглиси Анна 1916 йилининг 20 августда, жияни Галина 1932 йилининг 20 фев- ралда, яна бир жияни Станис- лав 1934 йилининг 20 декабрида, невараси Станислав 1963 йи- лнинг 20 майда туғилган.

М. МУХИДДИНОВ,
шахмат шарҳловчиси.